

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Backman, A.; Nyback, M-H.; Sigfrids, J. (2021) Barnen har rätt till god integrering. Vasabladet 11.7.2021 sidan 36.

Integration är en av vår tids viktigaste utmaningar. Diskussionen kring invandring fokuseras ofta på de vuxna invandrarna, de problem de möter i vardagen medan barnens situation är mindre känd och debatterad.

FOTO: PIXABAY

Barnen har rätt till god integrering

● Inflyttningen från utlandet har ökat avsevärt under 2000-talet och den utländska befolkning bosatt i Finland har nästan fördubblats.

Yrkeshögskolan Novia har genom projektet "En bro till framtiden – förebyggande barnskydd och utvecklat barn och ungdomsarbete" valt att lyfta upp barn som med eller utan föräldrar flytt och invandrat till Finland. Migrationen är ett mångsidigare fenomen än vad den offentliga debatten låter påskina och nödvändig för Finlands ekonomiska försörjningskvot.

Arbets- och näringsbyråerna och kommunerna ger invandrarrådgivning och integrationsfrämjande service enligt lag om främjande av integration. Sysselsättningsaspekten är ofta framträdande i samhällsdebatten, medan den integrations-service som arbetsinvandrarna erbjuds diskuteras mer sällan. Alla invandrare har rätt till inledande kartläggning vilket ska främja integrationen och delaktigheten i samhället. Kartläggningen ska resultera i en integrationsplan där åtgärder som främjar integration tas upp.

Arbetsinvandrare är inte alltid medvetna om sina rättigheter till inledande kartläggning och integrationsplan. Det drabbar i synnerhet barn som visserligen blir integrerade genom småbarnpedagogik och skola men vars föräldrar kan ha svårigheter att bli en del av samhället. Trots att föräldrarna arbetar så kan det vara svårt att ta till sig språket och kulturen i det finska samhället om arbetsplatsen inte skapar en naturlig mötesplats med kultur- och språkutbyte. Utan tillräckligt stöd och förståelse för integration finns risker för att det blir minisamhällen med egna normer och segregering från övriga samhället. Skuggsidor-

na av arbetsinvandringen är riskerna för organiserad brottslighet, människohandel och förtryck.

Integration är en av vår tids viktigaste utmaningar. Diskussionen kring invandring fokuseras ofta på de vuxna invandrarna, de problem de möter i vardagen medan barnens situation är mindre känd och debatterad. Det krävs ett flexibelt system som kan bemöta individuella behov. Inom ramen för ett integrationsprogram har nyanlända tillgång till handledning, språkundervisning och stöd under flera år för att underlätta integreringen.

Vi behöver mötas över kulturella gränser och barriärer. För att kunna mötas behöver vi vara lyhörda för varandras kultur, olikheter och mötas som jämlikar. Kultursensitivitet innebär vilja, förmåga att förstå människor med annan härkomst, och kultursensitiviteten är nödvändig för både invandrare och majoritetsbefolkningen. Enligt Institutet för hälsa och välfärd, THL innebär inte kultursensitiva tjänster att specialtjänster ordnas för alla målgrupper, utan tjänster skall anpassas enligt individuella behov.

Enligt en rapport från Nordens välfärdscenter konstateras att när invandrarföräldrarna mår bra, har arbete och bra boende samt känner sig accepterade så skapas förutsättningar för välmående även hos barn och en känsla av delaktighet och inkludering i samhället. I rapporten framgår att skolan och småbarnspedagogiken har en central roll i integreringen när det gäller barns känsla av samhörighet och trygghet i vardagen.

Samhällets service till familjer och barn kan inte i tillräcklig utsträckning erbjuda det specifika stöd som familjer med olika kulturella bakgrunder behöver. Deltagandet i olika interventioner är ofta lågt och vi behöver även skraddarsy kultursensitiva lösningar. MindSpring är en metod som stöder integreringen för flyktingar och invandrare. Metoden har påvisbar effekt på hälsa och välbefinnande samt fungerar som brottsförebyggande åtgärd. I år piloteras metoden i Österbotten av Novia.

DET UNIKA MED metoden är att det är en förebyggande metod där redan integrerade invandrare erbjuds utbildning för att leda MindSpring-grupper och gruppdeltagarna är flyktingar och invandrare som kommit till Finland under de senaste åren. I grupperna används deltagarnas modersmål och olika teman som berör samhälle, kultur och traditioner diskuteras. Metoden kan användas för olika grupper; föräldrar, barn och unga.

Den nationella barnstrategin publicerades i februari. Syftet med strategin är att skapa riktlinjer för hur Finland över regeringsperioder kan förverkliga barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention. I barnstrategin lyfts olika former av utsatthet upp. Upplevelsen av utsatthet påverkas av hudfärg, språk, etnicitet eller funktionsnedsättning. Invandrarbarn är i en särskilt sårbar position.

Vi kan se att barn far illa när de vuxnas integrationsprocess inte är smidig och antalet omhändertagna barn med en eller två föräldrar föd-

da utomlands är procentuellt sett högre än barn med föräldrar födda i Finland. De är även överrepresenterade i barndomsfattigdomen. Fritid och hobby är viktiga för att upprätthålla kompisrelationer och förebygga marginalisering. Den ekonomiska, sociala och språkliga utsattheten genomsyrar invandrarbarnens möjlighet att utöva sina rättigheter utan att vi särskilt beaktar och systematisk arbetar för inkludering.

Barnkonventionen fastslår att föräldrar har rätt att få information om tillgängligt stöd för barnfamiljer, att barnet har rätt att delta i fritids- och kulturell verksamhet samt därtill att föräldrarna vid behov ska få hjälp med mat, bostad och kläder för barnet (paragraf 24, 27 och 31). Denna rättighet stöds ytterligare i barnskyddslagen och i andra paragrafen står att vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets välfärd och att myndigheter som arbetar med barn och familjer ska stödja föräldrar och vårdnadshavare i deras uppgift som fostrare samt sträva efter att erbjuda familjen nödvändig hjälp tillräckligt tidigt.

FÖRÄLDRAR HAR alltså rätt att få hjälp och stöd i sitt föräldraskap, men för att kunna nå ut med hjälpen behöver hjälpbehovet identifieras och föräldrarna behöver ha kännedom om sina möjligheter till hjälp.

Invandrare som kommer till Finland bör stödas i integreringen till vårt samhälle, för att de ska kunna bli del av samhället och för att också samhället ska växa och må bra med våra nya samhällsmedborgare. Det är alls ansvar.

Ann Backman, projektforskare vid Yrkeshögskolan Novia

Maj-Helen Nyback, överlärare vid Yrkeshögskolan Novia

Johanna Sigfrids, lektor vid Yrkeshögskolan Novia

Representanter för styrgruppen i projektet "En bro till framtiden":

Carina Nähls (Vasa stad), **Tiia Krooks** (Närpes stad), **Josefine Häggblom** (Korsholms kommun),

Jessica Emaus (Vasa kyrkliga samfällighet), **Johanna Nystrand** (Vasa mödra- och skyddshem ry),

Petra Willamo (Barnavårdsföreningen rf), **Hanna Borisov** (EHJÄ rf), **Petra Högnäs**

(Förbundet Hem och skola i Finland).

Källor:

Barnstrategin.fi <https://www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2021/04/barnstrategin-SVE.pdf>

Finlex. Barnskyddslagen. <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Finlex. Lag om främjande av integration. <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>

Hadnagy Judit. 2017. Skolan en grund för lyckad inkludering – Nyanlända barn och unga i Norden. Nordens välfärdscenter.

Hämtat 18.5.2021 från https://nordicwelfare.org/wp-content/uploads/2018/03/lyckad-inkludering171201x_webb-002.pdf

Ihmiskauppa.fi https://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/manniskohandeln_i_finland

THL. <https://thl.fi/sv/web/invandring-och-kulturell-mangfald/stodmaterial/god-praxis/kulturell-kompetens-och-kultursensitivitet>
Rädda barnen <https://www.pelastakaalaset.fi/uitiset/lapsiperhekojhyys-on-vakava-ongelma-suomessa/>